

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 17 stycznia 2020 r.

Pozycja 50

POSTANOWIENIE z dnia 9 października 2019 r. Sygn. akt Ts 46/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej FratRIA Spółki z o.o. w sprawie zgodności

art. 394² § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie wykładni wyroku sądu drugiej instancji z art. 45 ust. 1 oraz art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 22 marca 2019 r. (data nadania) FratRIA Sp. z o.o. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez adwokata, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. V Wydział Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny) z 11 stycznia 2018 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Apelacyjnego) zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w W. IV Wydział Cywilny z 11 lutego 2016 r. (sygn. akt [...]) m.in. w ten sposób, że zobowiązano skarżącą do zamieszczenia na własny koszt – we wskazanym ogólnopolskim tygodniku – pisemnych przeprosin (o treści i formie wskazanej w sentencji tego orzeczenia) M.W. (dalej: powódki) za naruszenie jej dobrego imienia.

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego z 2 stycznia 2019 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie z 2 stycznia 2019 r.), wydanym wskutek złożenia przez powódkę wniosku o dokonanie wykładni wyroku Sądu Apelacyjnego wyjaśniono, że przeprosiny powinny zostać zamieszczone w innym tygodniku niż ten, który wskazano w wyroku Sądu Apelacyjnego. Na to postanowienie skarżąca wniosła zażalenie które zostało odrzucone postanowieniem Sądu Apelacyjnego z 12 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]). Orzeczenie to wskazano w skardze konstytucyjnej jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem Sądu Najwyższego Izba Cywilna Wydział I z 28 marca 2019 r. (sygn. akt [...]) odmówiono przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżącej, wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego.

W ocenie skarżącej, postanowieniem z 2 stycznia 2019 r. sąd – w drodze wykładni – *de facto* zmienił w sposób istotny treść sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego, gdyż stwierdził, że przeprosiny powinny zostać zamieszczone w innym ogólnopolskim tygodniku niż ten, który wskazano w treści wyroku. Skarżąca wyjaśnia, że są to dwa odrębne tygodniki, których tytuły prasowe – jako ich wydawca – rejestrowała niezależnie, nadając im odrębne numery ISSN. Z tego względu wniosła na to postanowienie zażalenie, które z uwagi na niedopuszczalność, zostało odrzucone postanowieniem z 12 lutego 2019 r.

Kwestionowanej w skardze normie prawnej skarżąca zarzuciła naruszenie konstytucyjnej zasady sprawiedliwości proceduralnej poprzez naruszenie jej prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz prawa do zaskarżenia orzeczenia wydanego w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji) w związku z naruszeniem zasady dwuinstancyjności postępowania (art. 176 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna. Mając na względzie art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK Trybunał, orzekając zarówno w rozpoznaniu wstępnym jak i merytorycznym, związany jest – co do zasady – zakresem zaskarżenia wskazanym w skardze konstytucyjnej.

2. Skarżąca kwestionuje konstytucyjność art. 394² § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) w zakresie określonym w *petitum* skargi.

Zgodnie z art. 394² § 1 k.p.c.: „Na postanowienia sądu drugiej instancji, których przedmiotem są oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego, zwrot kosztów procesu, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka, odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia, przysługuje zażalenie do innego składu tego sądu, z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.”

3. Trybunał stwierdził, że badana skarga nie spełnia określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a skonkretyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK wymogu określenia kwestionowanego przepisu, na podstawie którego ostatecznie orzeczono o konstytucyjnych wolnościach lub prawach albo obowiązkach podmiotu skarżącego.

Należy przypomnieć, że zgodnie z polskim modelem skargi konstytucyjnej naruszenie wolności i praw, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, powinno mieć charakter bezpośredni (zob. wyrok pełnego składu TK z 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35). Oznacza to, że warunkiem dopuszczalności skargi jest zakwestionowanie w skardze przepisu, który bezpośrednio stanowił podstawę rozstrzygnięcia. Jak wyjaśniono w wyroku pełnego składu Trybunału z 24 października 2007 r. (sygn. SK 7/06, OTK ZU nr 9/A/2007, poz. 108), „skarżący nie może natomiast w drodze skargi kwestionować konstytucyjności aktów normatywnych niestanowiących podstawy dotyczącego go indywidualnego rozstrzygnięcia. Podstawa rozstrzygnięcia obejmuje całokształt przepisów prawa (norm) stosowanych przez organ władzy publicznej w celu wydania aktu stosowania prawa.” Warunkiem tym jest ukształtowanie się ostatecznego orzeczenia na podstawie m.in.

kwestionowanej w skardze normy generalno-abstrakcyjnej (zob. wyrok pełnego składu TK z 16 listopada 2011 r., sygn. SK 45/09, OTK ZU nr 9/A/2011, poz. 97).

Ponieważ skarga nie wskazuje, by jakakolwiek z przesłanek określonych w art. 394² § 1 k.p.c. została skonkretyzowana wskutek wydania ostatecznego orzeczenia, stwierdzić należy, że skarżąca nie uprawdopodobniła, iż przepis ten stanowił podstawę wydania ostatecznego orzeczenia w sprawie objętej wniesioną skargą.

Poglądy wyrażone w przywołanych wyrokach pełnego składu Trybunału stanowią, co do zasady – zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e) *in fine* u.o.t.p. TK – wiążącą dyrektywę interpretacyjną dla kolejnych składów orzekających do chwili zmiany stanu prawnego lub do momentu odstąpienia od nich przez Trybunał w orzeczeniu wydanym w pełnym składzie. Skarżąca nie przedstawiła żadnej argumentacji, zgodnie z którą – w ramach rozpoznawanej sprawy – poglądy te nie powinny znaleźć zastosowania lub należałoby od nich odstąpić.

4. Jednocześnie należy również podkreślić, że co prawda Trybunał odróżnia w swoim orzecznictwie zaniechanie prawodawcze (tzw. lukę normatywną) – które nie może być przedmiotem oceny Trybunału – od prawodawczego pominięcia, które jedynie wyjątkowo może stać się przedmiotem takiej oceny (zob. wyrok z 30 września 2014 r., sygn. SK 22/13, OTK ZU nr 8/A/2014, poz. 96). Jednak badana skarga nie zawiera argumentów przemawiających za tym, że przedmiotem zarzutu niekonstytucyjności jest pominięcie prawodawcze. Wobec tego, że zarzut ten rozpoznawany może być przez Trybunał jedynie wyjątkowo, a także mając na uwadze zasadę skargowości wynikającą z art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK, Trybunał nie ma podstaw do rozpoznania takiego zarzutu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.